

Pospíšil, Ivo

Hledání společných míst

Новая русистика. 2010, vol. 3, iss. 1, pp. [119]-120

ISSN 1803-4950 (print); ISSN 2336-4564 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116154>

Access Date: 21. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

INFORMATORIUM

HLEDÁNÍ SPOLEČNÝCH MÍST

Научные труды кафедры русской литературы БГУ. Сборник научных статей. Белорусской государственной университет, Филологический факультет Минск 2008.

Nepíšeme o tomto typu sborníku, dokonce ani v případě minské rusistiky, poprvé a vždy musíme čelit vlastním otázkám: jde jen o rutinní „отчет“, tedy hlášení o provedení práce, splněném úkolu, kterým se každé vědecké nebo vědecko-pedagogické pracoviště vykazuje nebo spíše musí vykazovat, nebo jde o určité směřování, tendenci, vytyčování cílů a hledání společných míst a blízkých identit? Již na počátku musíme konstatovat, že rusistické sborníky Filologické fakulty Minské univerzity – i když v této podobě představují spíše tematickou a metodologickou všehochuť – k této jednotící linii směřují. Ono hledání společných míst se pravděpodobně děje mimovolně, možná z tvůrčí atmosféry pracoviště, kde si dovedu představit značné konkurenční jiskření dané podobnými nebo blízkými tématy a odlišnými metodologiemi. Především je tu

tíhnutí k tvarové stránce ruské literatury, tedy k poetice historické a teoretické, k archetypální kritice a jazykové podobě literárního artefaktu. Současně se však zcela neztrácejí ani zajímavé tematologické studie, jak ukazuje právě tento svazek. Z této oblasti tu najdeme například studii A. D. Kruglikovové *Поиск лирического героя в поэзии „русского Монпарнаса“*, nebo např. A. J. Gorbačova *Понятие свободы и его интерпретация в поэзии А. С. Пушкина*. Nejsou to práce nijak mimořádně objevné, ale obsahují místy zajímavé přístupy a duchaplná pozorování, jež stojí za zmínku. Z minského rusistického mainstreamu pak uvádíme alespoň stať Natalije Bliščové *Стилевые созвучия в прозе А. М. Ремизова и И. С. Шмелева* nebo dvě studie dvou mediálně nejznámějších minských rusistek, a to G. L. Něfaginové (*Поэтика драма-*

тургии футуристов и обэриутов. К вопросу о преемственности) a I. S. Skoropанovové (*Поэтика романов Г. В. Гриневича В тени молчания – книга Ноя, Путь молнии – книга Рожденного На Заре Уходящего Года*). Na dnešní dobu pozoruhodné je to, že jednotlivá témata příspěvků jsou historicky poměrně harmonicky rozprostřena, nikde není patrné, že se preferuje ta nebo ona tematická, směrová nebo poetologická oblast. Svědčí o tom jak hledání žánrových aluzí A. N. Apuchтина (tedy v podstatě raného ruského dekadenta) v rané próze A. P. Čechova z pera S. Janické, tak studie *Образы „юродивых“ и „убогих“ в современном русском „житийном“ рассказе*, jejímž autorem je I. Špakovskij. Svěrázná postavení mají ve sborníku práce L. Zarembové o Slovu o pluku Igora Svjatoslaviče J. O. Požarského, která je pokračováním předchozích výzkumů, na něž se tu odkazuje, a text T. Fedosejevové *Рецепция*

античной мифологии в русской драматургии конца XX – начала XXI вв. Vůbec projevy antických tradic v moderní a postmoderní literatuře by si zasloužily více pozornosti; v české rusistice toto téma kdysi kultivoval pražský rusista Rudolf Řežábek (viz jeho knihu *Antická tradice v ruské literatuře 11.–17. století*. UK, Praha 1988), ale ten se pak z rusistiky ze známých důvodů stáhl.

Je tedy minský rusistický sborník jednak důkazem prohlubující se diferenciaci uvnitř východoslovan-ské rusistiky, jednak svědectvím o postupující metodologické profilaci jednotlivých pracovišť. A také dokladem, že ne vše se v tematické a metodologické orientaci radikálně mění, spíše naopak: jako by se pocitově touha posilovat návaznost; nikoli náhodou se zde tak často opakuje slovo „преемственность“.

Ivo Pospíšil

GOGOL A SLOVANSKÉ LITERATURY

Н. В. Гоголь и славянские литературы. Институт славяноведения РАН. Тезисы международной научной конференции 10–11 ноября 2009 г. Москва 2009. Отв. ред. Л. Н. Богданова, редколл.: Н. С. Осипова, Ю. А. Созина.

Dvousté výročí Gogolova narození spustilo lavinu mezinárodních konferencí orientovaných na různé aspekty jeho díla; nápadné je ovšem zkoumání Gogolovy poetiky a také jeho anticipace

moderny; moskevští slavisté z Ruské akademie věd a jejího Institutu slavistiky se zaměřili na vztah Gogolova díla k slovanským literaturám. Podrobnější recenzi budeme věnovat až kompletnímu